

Záverečná karta projektu

Názov projektu

Evidenčné číslo projektu

APVV-18-0176

Sociálna inklúzia kultiváciou používania jazyka

Zodpovedný riešiteľ **prof. PhDr. Juraj Dolník, DrSc.**

Príjemca **Univerzita Komenského v Bratislave - Filozofická fakulta**

Názov pracoviska, na ktorom bol projekt riešený

Univerzita Komenského v Bratislave - Filozofická fakulta

Názov a štát zahraničného pracoviska, ktoré spolupracovalo pri riešení

Udelené patenty/podané patentové prihlášky, vynálezy alebo úžitkové vzory, ktoré sú výsledkami projektu

Najvýznamnejšie publikácie (knihy, články, prednášky, správy a pod.) zhrňujúce výsledky projektu – uveďte aj publikácie prijaté do tlače

1. Vedecké monografie a slovníky:

BARTALOŠOVÁ, Perla – DZÚR, Martin – ORGOŇOVÁ, Oľga – VAJSÁBEL, Martin (2021): Slovník policajných profesionalizmov. Eds. Perla Bartalošová – Oľga Orgoňová. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave. ISBN 978-80-223-5277-2.

DOLNÍK, Juraj (2021): Jazyk v sociálnej praxi. Bratislava: Veda, Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied. ISBN 978-80-224-1882-9.

DOLNÍK, Juraj (2023): Jazyk v dynamike demokracie. Bratislava: Veda, Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied. ISBN 978-80-224-2005-1.

ORGOŇOVÁ, Oľga – BOHUNICKÁ, Alena – KAZHARNOVICH, Maryna (2023): Sociálna inklúzia a používanie jazyka. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave. ISBN 978-80-223-5612-1 (tlač), ISBN 978-80-223-5613-8 (online).

DOLNÍK, Juraj – ORGOŇOVÁ, Oľga – BOHUNICKÁ, Alena – KAZHARNOVICH, Maryna (2023): The use of language in democratization process. ISBN: 978-80-223-5638-1 (online).

Dostupné na:

https://stella.uniba.sk/texty/FIF_DOBK_language_democratization_process.pdf

2. Vedecké štúdie:

BOHUNICKÁ, Alena (2022): Občianska rétorika a sociálna inklúzia. In: Jazykovedný časopis, roč. 73, č. 1, s. 51 – 64. ISSN 0021-5597. Dostupné na:

<https://www.juls.savba.sk/ediela/jc/2022/1/jc22-01.pdf>

BOHUNICKÁ, Alena (2023): Inkluzívny pojem ľud v politickej rétorike. In: Jazykovedný časopis, roč. 74, č. 1, (v tlači).

DOLNÍK, Juraj (2019): Authentic cultivation of standard language. In: SKASE Journal of

Theoretical Linguistics, roč. 16, č. 3, s. 20 – 31. ISSN 1336-782X. Dostupné na: <http://www.skase.sk/Volumes/JTL41/index.html>

DOLNÍK, Juraj (2021): Inkluzívna komunikácia. In: Slovenská reč, roč. 86, č. 1, s. 3 – 20. ISSN 0037- 6981. Dostupné na: <https://www.sav.sk/journals/uploads/07120947inkluzivna-komunikacia.pdf>

KAZHARNOVICH, Maryna (2021): Mediatization of medical discourse: Modes, attributes and risks. In: Медиалингвистика, 8 (4), s. 421 – 437. DOI: 10.21638/spbu22.2021.408 URL: <https://medialing.ru/mediatizaciya-medicinskogo-diskursa-sposoby-atributy-i-riski/>

KAZHARNOVICH, Maryna (2022): Štylistický potenciál mediatizácie. In: Slovenská reč, roč. 87, č. 1, s. 22 – 36. ISSN 0037-6981. Dostupné na: <https://www.juls.savba.sk/ediela/sr/2022/1/sr-22-1.pdf>

ORGOŇOVÁ, Oľga (2020): Jazyk – reč – sociálna inklúzia. In: Jazykovedný časopis, roč. 71, č. 2, s. 269 – 280. Dostupné na: <https://www.juls.savba.sk/ediela/jc/2020/2/jc20-02.pdf>

ORGOŇOVÁ, Oľga (2023): Od inkluzívnej komunikácie liberálnej spoločnosti 21. storočia k participatívnej lingvistike. In: Jazykovedné aktuality: Kontext - komunikace – dialog, roč. 60, s. 160 – 170.

3. Prednášky

ORGOŇOVÁ, Oľga: Prednáška pre nelingvistov – policajných odborníkov: ORGOŇOVÁ, Oľga: Slovník policajných profesionalizmov. Prednesené na medzinárodnom sympóziu The 15th Forensic International Symposium Kriminalistického a expertízneho ústavu PZ v Bratislave (5. – 7. 9. 2022).

KAZHARNOVICH, Maryna: Odborná prednáška na tému (Ne)inkluzívnosť dnešnej médiakomunikácie. Prednesené v rámci výskumného pobytu na Filologickej fakulte Bieloruskej štátnej univerzity v Minsku (21. – 25. 11. 2022).

Uplatnenie výsledkov projektu

Výsledky projektu sú uplatniteľné v sociálnovednom diskurze zameranom na problémy formovania inkluzívnej spoločnosti, pri implementácii ideológie sociálnej inklúzie do politickej praxe, v praktickej duchovnej činnosti orientovanej na formy a metódy kultivovania inkluzívnej komunikácie a vo formálnej aj neformálnej komunikačnokultúrnej edukácii. Sociálnoinkluzívne aktivity v týchto sférach smerujú k podpore inkluzívnej kultúry ako otvoreného komplexu inkluzívneho myslenia, komunikovania, správania a konania, ktorý jej nositelia vnímajú ako normalitu inkluzívnej spoločnosti. V sociálnovednom diskurze, v politickej, praktickoduchovnej i edukačnej praxi výsledky projektu sú využiteľné na aproximáciu k tejto normalite, a teda aj ku komunikačnej normalite, reprezentovanej štandardizovanosťou inkluzívnej komunikácie, ktorá ťaží z možností inkluzívneho používania jazykových prostriedkov. Osobitným prínosom výsledkov projektu je opísaný a vysvetlený koncept inkluzívnej komunikácie, ktorý sa vzťahuje na všetky možné komunikačné udalosti s odôvodnením, že v každej komunikácii môže byť niekto znevýhodnený a tým v istom jej aspekte zbavený možnosti rovnocennej participácie. To znamená, že vypracovaná koncepcia inkluzívnej komunikácie má univerzálny aplikačný potenciál.

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v slovenskom jazyku (max. 20 riadkov)

Výsledky riešenia projektu sa prezentujú teoretickým modelovaním sociálnej inklúzie a komunikačnej kultivácie spoločnosti, obohateným výkladmi inklúzie v kontexte občianskej vedy, súčasnej rétoriky a vplyvu mediatizácie na spoločnosť. Vo výsledkoch sa odrážajú odpovede na štyri fundamentálne otázky: Z čoho pramení ideológia sociálnej inklúzie a inkluzívnej spoločnosti? Ako sa formuje inkluzívna spoločnosť? Aká komunikácia je inkluzívna? Na čom je založené komunikačné kultivovanie spoločnosti? Týmto otázkam zodpovedajú štyri tézy: 1. Ideológia sociálnej inklúzie vzišla z faktorov uložených v genéze subjektu. 2. Inkluzívna spoločnosť sa formuje utváraním inkluzívnych sociálnych systémov. Také systémy vznikajú systematickou inkluzívnou komunikáciou, iniciovanou inkluzívnou vôľou aktérov s inkluzívnou komunikačnou kompetenciou, ktorú nasadzujú inkluzívnymi komunikačnými operáciami a praktikami v rámci inkluzívnej komunikačnej kooperácie a koordinácie aktivít. 3. Komunikácia je inkluzívna, keď referenčná, pragmaticko-etická ani sebaregulačná sebarealizácia nenarúša konformitu s egalitnou homogenizáciou. 4. Komunikačné kultivovanie spoločnosti je založené na kultivácii a demokratizácii inkluzívnej

komunikačnej kompetencie. Túto kompetenciu tvorí schopnosť (a) komunikačne operovať v súlade s inkluzívnymi komunikačnými pravidlami, (b) adaptovať sa na variabilitu inkluzívnych komunikačných situácií, (c) uplatňovať inkluzívny potenciál jazyka a komunikácie. Súhrn výsledkov zjednocuje idea demokratizácie: sociálnu inklúziu podporuje demokratizácia inkluzívnej komunikácie, rétoriky, vedy i mediálneho sveta.

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v anglickom jazyku (max. 20 riadkov)

The results of the project are presented by theoretical modeling of social inclusion and communication cultivation of society, enriched by interpretations of inclusion in the context of civic science, contemporary rhetoric and the impact of mediatization on society. The results reflect the answers to four fundamental questions: What is the origin of the ideology of social inclusion and inclusive society? How is an inclusive society formed? What kind of communication is inclusive? What is the communicative cultivation of society based on? Four theses correspond to those questions: 1. The ideology of social inclusion arose from factors stored in the genesis of the subject. 2. An inclusive society is formed by creating inclusive social systems. Such systems are created by systematic inclusive communication, initiated by the inclusive will of actors with inclusive communication competence, which they deploy with inclusive communication operations and practices within the framework of inclusive communication cooperation and coordination of activities. 3. Communication is inclusive when referential, pragmatic-ethical, or self-regulatory self-realization does not disrupt conformity with egalitarian homogenization. 4. The communication cultivation of society is based on the cultivation and democratization of inclusive communication competence. This competence consists of the ability to (a) operate communicatively in accordance with inclusive communication rules, (b) adapt to the variability of inclusive communication situations, (c) apply the inclusive potential of language and communication. The summary of the results is united by the idea of democratization: social inclusion is supported by the democratization of inclusive communication, rhetoric, science and the media world.